

การสังเคราะห์งานวิจัยเรื่อง การพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ตามแนวคิดของ ป.อ. ปยุตโต

Synthesizing Various Findings of Research about the Development of Achievement Motivation According to P.A. Payutto's Concept

ภทรพร ยุทธาภรณ์พินิจ

Phattharaphon Yutthaphonphinit

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตบางพระ

บทคัดย่อ

การสังเคราะห์งานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสังเคราะห์วิธีดำเนินการดำเนินงานวิจัยที่เกี่ยวกับการพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ตามแนวคิดของ ป.อ. ปยุตโต ประกอบด้วย วิธีการวิจัย ประชากรที่ศึกษา และเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย รวมทั้งสังเคราะห์องค์ความรู้ของการวิจัยที่ดำเนินการกับผู้เรียนต่างระดับชั้น ตั้งแต่ 1) ระดับชั้นประถม 2) ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น 3) ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และ 4) ระดับอุดมศึกษา โดยใช้กรอบแนวคิดเดิมปรับเปลี่ยนกิจกรรมให้สอดคล้องกับวัยของผู้เรียน

ผลการวิจัย พบว่าผู้เรียนทุกระดับชั้นได้รับประโยชน์ และสามารถเปลี่ยนแปลงตนเองได้อย่างชัดเจน กล่าวคือผู้เรียนเพิ่มความสนใจ ความพยายาม ความเอาใจใส่และการใช้สติปัญญาไตร่ตรองในการทำงาน/กิจกรรม/กิจวัตรประจำวันอย่างเต็มศักยภาพ เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่กุศล ต่อตนเองและผู้อื่นและสังคม

คำสำคัญ: แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ แนวคิดของ ป.อ. ปยุตโต สังเคราะห์งานวิจัย ไตรสิกขา

Abstract

This research aimed at synthesizing various findings of research about the development of motivation achievement according to P.A. Payutto's Concept. The scope of the study consisted of methodology, population, instrument, and findings. The research was conducted with the students studying in 4 levels: primary school, secondary school, high school, and a bachelor degree. The study synthesized all of the data under a conventional theory adapted to suit both ages and characteristics of the students.

The study found that students at all levels had gained benefits from and could notably adapt themselves according to the concept. Their motivation achievement was shown, namely, attention, enthusiasm, and carefulness. Also, they were able to use a psychological ability to do their work and routine activities. All activities were done with full capacity in order to gain benefits to support both themselves and others in the society.

Keywords: achievement motivation, P.A. Prayudh Payutto's Concept, synthesis of research, Tri Sikkha

1. บทนำ

การสร้างและพัฒนาแรงจูงใจทางการศึกษาเป็นเรื่องสำคัญมากสำหรับวงการศึกษ เพราะจะช่วยให้ผู้เรียนที่เป็นเยาวชนของชาติมีพฤติกรรมทางการเรียนที่ดี อันจะเป็นแนวทางหนึ่งที่จะพาตนเองให้ประสบความสำเร็จและห่างไกลสิ่งชั่วร้ายทั้งปวงในสังคม ผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษาวิจัยในเรื่อง การพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ตามแนวคิดของ ป.อ. ปยุตโต (พระพรหมคุณาภรณ์) ด้วยวิธีการสอนตามหลักไตรสิกขา โดยดำเนินการทั้งหมด 4 เรื่องด้วยกัน เริ่มต้นจากการทำวิทยานิพนธ์ปริญญาเอก สาขาจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นการสร้างรูปแบบในการพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ตามแนว ป.อ. ปยุตโต ดำเนินการกับผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 20 คน ปรากฏได้ผลดีเป็นอย่างดี ผู้เรียนมีคะแนนแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ตามแนวคิด ป.อ. ปยุตโต สูงขึ้นกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 และผู้เรียนได้แนวทางแสดงพฤติกรรมและรายงานต่อตนเองได้อย่างชัดเจนว่า ผู้เรียนเพิ่มความตั้งใจ ความพยายาม ความเอาใจใส่และการใช้ปัญญาไตร่ตรองในการทำกิจกรรมอย่างเต็มความสามารถ เพื่อให้เกิดประโยชน์เกื้อกูลต่อตนเอง ผู้อื่น และสังคม และมีกลุ่มตัวอย่างบางคนได้แสดงให้เห็นถึงความประทับใจต่อการพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ตามแนวคิด ป.อ. ปยุตโต โดยผู้วิจัยให้ทดลองรักษาศีล 5 ตามความสมัครใจ ผู้เรียนคนนั้นบอกว่าแรก ๆ รู้สึกอึดอัดมาก เพราะชอบการฆ่า ชอบเอาน้ำร้อนลวกมด ปลวก รู้สึกสนุกที่ได้เห็นมด ปลวก ดิ้นทุรนทุราย แต่เมื่อก่อนจบการพัฒนา ให้เขารายงานด้วยตนเองเรื่องผลจากการเข้ารับการพัฒนา เขาบอกว่า “อาจารย์ การฆ่ายังคงสนุกอยู่แต่การไม่ฆ่าสบายใจกว่า” และ “ผมไม่เคยรู้ว่าตัวเองมีความสำคัญและไม่เคยมีจุดมุ่งหมายอะไร เรียนไปวัน ๆ พอมาเห็นโครงการฝึกอบรมนี้ รู้สึกว่าตนเองมีคุณค่า มีความสุข และมองเห็นอนาคตตนเองมากขึ้น และได้เพื่อนมากขึ้นด้วย ปกติเป็นคนไม่มีเพื่อน” จึงเป็นแรงบัลดาลสำคัญให้ผู้วิจัยดำเนินการขอทุนวิจัยอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547-ปัจจุบัน (2557) เพราะผู้วิจัยเชื่อว่าการที่งานวิจัยเรื่องใดเรื่องหนึ่งสามารถทำให้คนหนึ่งเปลี่ยนแปลงไปได้ตลอดชีวิตคือเป็นความสำเร็จอย่างยิ่งแล้ว ผู้วิจัยได้ใช้รูปแบบเดิมดำเนินการอีก 3 ครั้ง กับผู้เรียนต่างวัย ต่างชั้นเรียน ได้แก่ 1) ผู้เรียนระดับมัธยมปลาย 2) ผู้เรียนระดับประถมต้นและปลาย 3) ผู้เรียนระดับอุดมศึกษา โดยใช้กรอบแนวคิดเดิม ปรับเปลี่ยนจากกิจกรรมให้สอดคล้องกับวัยของผู้เรียน และประโยชน์ที่ผู้เรียนที่เข้าร่วมการพัฒนาทุกระดับรับได้อย่างชัดเจน ผลการวิจัยในทุกระดับได้ผลสำเร็จเป็นที่น่าพอใจ เช่นเดียวกับการดำเนินงานในครั้งแรก แต่ละระดับก็จะมีเรื่องที่น่าประทับใจแตกต่างกันออกไป จึงอยากสังเคราะห์งานเพื่อเป็นประโยชน์แก่ผู้สนใจโดยเฉพาะครู/อาจารย์ ได้นำไปปรับใช้ในห้องเรียน

ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

ตั้งแต่แผนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 - 2544) เป็นต้นมา ได้มุ่งยึดคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา และใช้เศรษฐกิจเป็นเครื่องมือช่วยพัฒนาให้คนมีความสุขและใช้ชีวิตที่ดีขึ้นตามแผนพัฒนาฉบับปัจจุบันคือ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 - 2559) ก็ยังคงมุ่งเน้นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เป็นสำคัญ นับว่าเป็นแนวคิดในการพัฒนาที่สอดคล้องกับบริบทของสังคม และสามารถสร้างความยั่งยืนได้ แต่เนื่องจากในช่วงแรกของแผนพัฒนาฉบับ 8 ประเทศประสบกับปัญหาวิกฤตเศรษฐกิจเป็นอย่างมาก ประกอบกับการแพร่ขยายของข้อมูลในยุคลูกโลกาภิวัตน์ ทำให้การดูแลปกป้องวัยรุ่นจากค่านิยมที่ไม่พึงประสงค์เป็นไปได้ยากมาก วัยรุ่นจึงมีคุณธรรม จริยธรรมที่เปลี่ยนแปลงไปในทางที่เสื่อมลง การป้องกันเป็นการสร้างภูมิคุ้มกัน จึงน่าจะเป็นเรื่องที่เหมาะสมกว่าการแก้ปัญหาที่ปลายเหตุ และในปัจจุบันสถาบันที่สำคัญในสังคมคือ ครอบครัว การศึกษา และศาสนา มีบทบาทในการอบรมเลี้ยงดู ปลูกฝังค่านิยม และคุณธรรมน้อยลง (สรุปสาระสำคัญของแผนพัฒนาฉบับที่ 11) การแก้ไขปัญหาค้นหาต้นเหตุในขณะนี้สอดคล้องกับบริบทของสังคมไทยมากที่สุดควรจะเป็น การปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ซึ่งเป็นหน้าที่หลักของสถาบันการศึกษาที่จะต้องตระหนัก และหาวิธีการดำเนินการให้เป็นรูปธรรม ในที่นี้ผู้วิจัยสนใจจะพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ตามแนวคิดของ ป.อ. ปยุตโต ซึ่งเป็นคุณธรรม ที่สอดคล้องกับบริบทของสังคมไทย

แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ตามแนวคิดของ ป.อ.ปยุตโต เป็นแรงจูงใจที่ท่านพระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต, 2538 : 486 - 512) ได้สรุปจากแนวคิดแรงจูงใจทางพุทธศาสนาที่มี 2 ประการ คือ ความอยากฝ่ายดีหรือคุณธรรมฉันทะ และความอยากฝ่ายร้าย คือ ตัณหา ซึ่งมีรายละเอียดพอสรุปได้โดยสังเขป ดังนี้

1. **ตัณหา** หมายถึง ความกระหาย ความทะยานความ ความแส่นหา แรงจูงใจจากตัณหา เป็นความต้องการที่เกิดจากความเวทนาเป็นปัจจัย มีอวิชชา (ความไม่รู้) เป็นรากฐาน ตัณหา มีบทบาทเป็นตัวกำกับการดำเนินชีวิตส่วนใหญ่ของมนุษย์ ตัณหานำไปสู่การแสวงหาให้ได้สิ่งต้องการมาเสพ และหากมนุษย์ตอบสนองความอยากของตนเองทุกเรื่อง ทุกครั้ง ความทะยานอยาก ก็มีได้หมดไป มีแต่จะเพิ่มขึ้นจนไม่มีที่สิ้นสุดแห่งความอยาก ดูได้จากความขัดแย้งทางการเมืองในปัจจุบัน ก็มีรากเหง้าของปัญหาจากตัณหาของนักการเมืองที่กุมอำนาจ และชะตากรรมของประเทศ

2. **ฉันทะ** ในที่นี้คือ กุศลกรรมฉันทะ หมายถึง ความอยากในสิ่งที่ดีงาม สิ่งที่เกี่ยวข้องแก่ชีวิตจิตใจ สิ่งที่เป็นผลดีแก่ความเจริญงอกงามในทางที่เป็นประโยชน์แก่ตนเองและผู้อื่น ฉันทะสัมพันธ์กับการกระทำ คือ กระทำเพื่อให้ความจริง และเพื่อสร้างภาวะดีงามที่เกิดขึ้นจากแนวคิดในเรื่องแรงจูงใจทางพระพุทธศาสนาข้างต้น พระเทพเวที (ป.อ.ปยุตโต, 2539 : 95-97) ได้กล่าวถึง แรงจูงใจที่ทำการศึกษามีหน้าที่สร้างให้เกิดขึ้น และเป็นแรงจูงใจที่เข้ากับหลักการของฉันทะ ท่านเรียกว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ หรือความใฝ่ความเป็นเลิศที่เป็นความเป็นเลิศที่แท้ ซึ่งมีลักษณะดังนี้

ลักษณะที่ 1 คือ ทำให้เป็นเลิศทำให้ดีที่สุดในตำแหน่งงานนั้น ๆ หรือเรื่องนั้น ๆ ที่จะทำได้ งานนั้น ๆ จะดีเลิศได้อย่างไรเรื่องนั้น ๆ เติบโตได้อย่างไรทำให้ได้ถึงขนาดนั้น

ลักษณะที่ 2 คือ ความเป็นเลิศที่ดีที่สุดในแห่งความสามารถของเรา หมายความว่า เราจะทำอะไรก็ทำให้ดีที่สุดในเท่าที่ตัวเราทำได้ เติบโตความสามารถตามศักยภาพของเรา ทำให้ดียิ่งขึ้นในแต่ละครั้ง โดยไม่มุ่งหวัง แข่งขันกับผู้อื่น

ลักษณะที่ 3 คือ บุคคลจะต้องพิจารณาว่างานนั้น สิ่งนั้น เป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องและเป็นประโยชน์ต่อชีวิต และสังคม จึงทำ และเมื่อทำแล้ว งานนั้น สิ่งนั้น เป็นประโยชน์ต่อตนเอง ผู้อื่นทางสังคม ทั้งนี้อาจมีความมากน้อยแตกต่างกันไปตามบริบทของงานนั้น ๆ และความสามารถของบุคคลนั้น

พระเทพเวทีได้กล่าวไว้อีกว่า (ป.อ.ปยุตโต, 2536: 96-97) ผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในแบบที่ท่านกล่าวไว้ แม้จะไปอยู่ในระบบแข่งขันก็จะชนะโดยไม่ต้องแข่งขันกับผู้อื่น ผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ข้างต้น จะทำไปเองโดยไม่ตั้งใจ แข่งขัน แต่จะชนะโดยที่ว่าจะทำให้งานนั้นเป็นเลิศ เพราะต้องการให้งานนั้นดีที่สุดในตนเอง ดังนั้น เมื่อเขาเหล่านั้นจะประกอบภารใด ๆ ก็จะทำให้ได้ดีที่สุด ทำเต็มกำลังความสามารถของตนเอง เขาเหล่านั้นก็จะอยู่ในระบบแข่งขันได้ การสร้างความเป็นเลิศในแบบนี้จะส่งเสริมความเป็นมนุษย์ เพราะมนุษย์เป็นสัตว์สังคมต้องพึ่งพาอาศัยซึ่งกันสร้างความเป็นเลิศ และจะต้องทำให้ความสำเร็จของบุคคลคนหนึ่ง เป็นความสำเร็จของตนเอง ผู้อื่น และสังคมด้วยรูปแบบการพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ฯ โดยใช้หลักการบวนการไตรสิกขา (ศีล สมาธิ ปัญญา) ที่มีรายละเอียดเป็นแนวทางและได้ปรากฏว่าได้ผลดีเป็นอย่างยิ่ง (ภทรพร ยูทธาภรณ์พินิจ, 2547 : 237-239) กล่าวคือเยาวชนกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีความตั้งใจ พยายาม เอาใจใส่ และใช้ปัญญาไตร่ตรอง ในการทำกิจกรรมอย่างเต็มความสามารถมุ่งประโยชน์เน้นแก่กุศลต่อตนเอง ผู้อื่น และสังคม ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะนำรูปแบบการพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ดังกล่าวมาประยุกต์ใช้กับเยาวชนซึ่งเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย และระดับประถมศึกษา เป็นการวิจัยอีกครั้งที่ได้งบประมาณสนับสนุนจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ และงบประมาณแผ่นดินของมหาวิทยาลัยสุโขทัย ธรรมาธิราชตามลำดับ โดยผู้วิจัยได้นำข้อบกพร่องจากการสร้างรูปแบบการพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในทั้ง 3 ครั้ง มาปรับปรุง ทั้งในส่วนรายละเอียดกิจกรรมให้สอดคล้องกับช่วงวัยผู้เรียน และเน้นไปในเรื่องคุณธรรม จริยธรรม โดยเฉพาะคุณธรรมที่เกี่ยวกับความมีวินัยในตนเอง และสำหรับการวิจัยกับผู้เรียนในช่วงวัยมัธยมศึกษาตอนปลาย ผู้วิจัยได้เปรียบเทียบผลการเรียน (เกรดเฉลี่ย) ด้วยปรากฏกว่าร้อยละ 80 มีผลการเรียนสูงขึ้นกว่าเดิมได้ รวมทั้งได้ผลดีเช่นเดียวกับการพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ฯ ในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และนักเรียนชั้นประถมศึกษา (ภทรพร ยูทธาภรณ์

พินิจ, 2550 และ 2554) จึงทำให้เห็นว่าผู้เรียนทุกระดับชั้นตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาทั้ง 2 ช่วงชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลายต่างก็สามารถพัฒนาได้ผลเป็นอย่างดีโดยมีพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปในเชิงประจักษ์ ผู้วิจัยจึงเห็นว่าควรนำมาปรับใช้กับนักศึกษาในระดับอุดมศึกษาบ้าง เป็นการพัฒนาและเตรียมทรัพยากรบุคคลให้กับสังคมโดยได้รับทุนสนับสนุนงบประมาณการวิจัยจากงบประมาณเงินรายได้ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก ทั้งนี้ผู้วิจัยได้เปลี่ยนแปลงวิธีหรือกระบวนการในการพัฒนา คือ ไตรสิกขา (ศีล สมาธิ ปัญญา) เพราะเป็นวิธีการพัฒนาที่ชัดเจนให้ผลเป็นรูปธรรม และเหมาะสมกับบริบทของสังคมไทยอยู่แล้ว นอกจากนี้จะเป็นการพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ตามแนวคิด ป.อ.ปยุตโต ให้เกิดขึ้นกับเยาวชนได้แล้ว ยังส่งผลต่อเนื้อหาให้เยาวชนพาตนเองให้ห่างไกลจากความหมกมุ่นทางเพศ การมีเพศสัมพันธ์หรือการอยู่ร่วมกันก่อนการสมรส การทำแท้ง การติดเกมคอมพิวเตอร์ และการใช้สารเสพติด ซึ่งเป็นปัญหาอย่างมากในปัจจุบันและปรากฏว่าผู้เรียนในระดับนี้ก็สามารถพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ตามแนวคิดของ ป.อ.ปยุตโต ได้เป็นอย่างดี เช่นเดียวกับผู้เรียนทุกระดับที่ผ่านมา ผู้วิจัยจึงต้องการสังเคราะห์งานวิจัยของผู้วิจัยทั้ง 4 เรื่อง ให้เห็นภาพรวม เนื่องจากหากเยาวชนมีแรงจูงใจข้างต้น จะมีความมุ่งมั่นในการเรียน การทำกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งยังคำนึงถึงประโยชน์ และเอื้อเฟื้อต่อผู้อื่น และส่วนร่วมทำให้ไม่มีเวลา และความคิดในทางที่ผิดศีลธรรม หากเป็นเช่นนั้นได้ สังคมไทยรอดหน้าตัดเทียมอารยะประเทศ และคงไว้ซึ่งความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เมตตาต่อกัน ตามบริบทของสังคมไทย

วัตถุประสงค์ของโครงการสังเคราะห์งานวิจัย

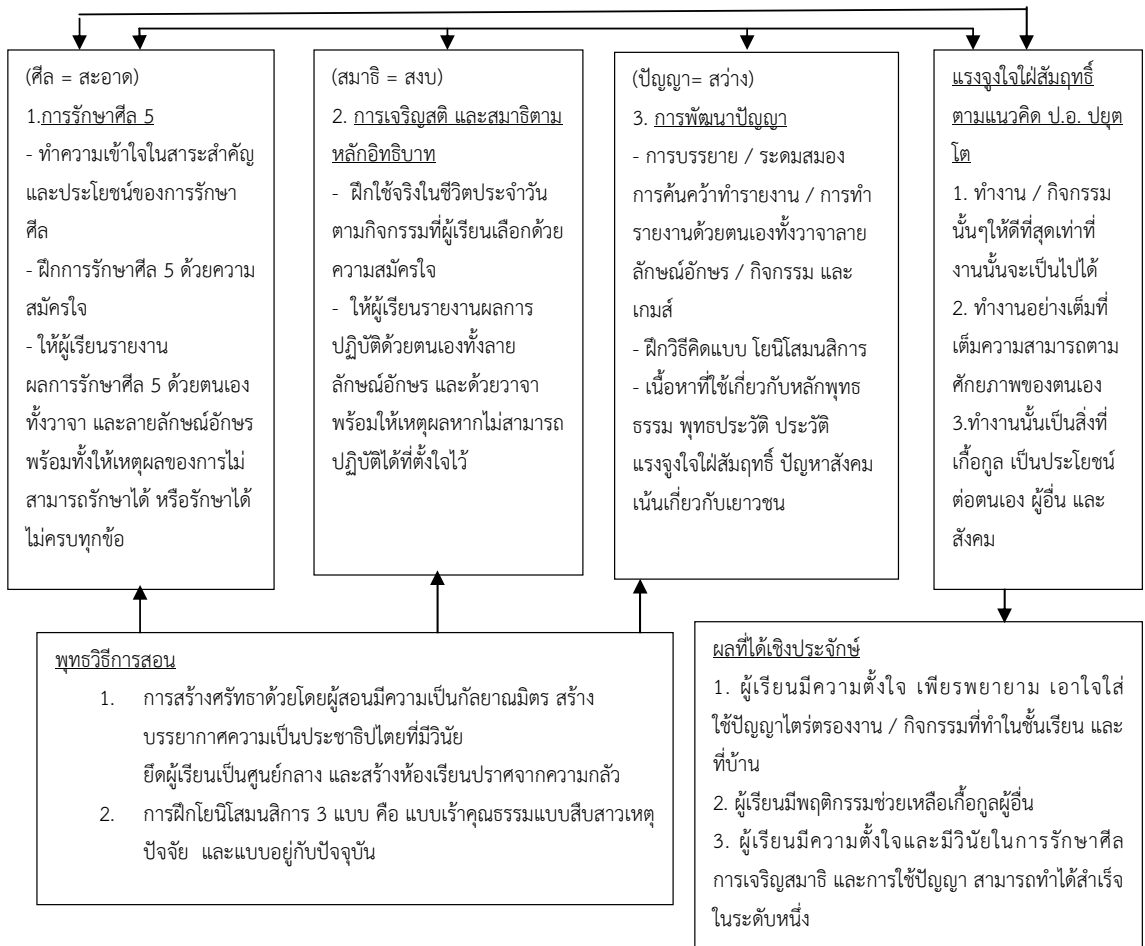
1. เพื่อสังเคราะห์วิธีการดำเนินงานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ตามแนวคิดของ ป.อ.ปยุตโต ประกอบด้วยวิธีการวิจัย ประชากรที่ศึกษา และเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
2. เพื่อสังเคราะห์ผลการวิจัยองค์ความรู้/นวัตกรรมงานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ตามแนวคิดของ ป.อ.ปยุตโต ประกอบด้วยการพัฒนาการเรียนการสอน และการนำผลการวิจัยไปใช้

ขอบเขตของโครงการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ งานวิจัยการสร้างรูปแบบการพัฒนาและการพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ตามแนวคิดของ ป.อ.ปยุตโต ที่ดำเนินการตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547-2557 จำนวน 4 เรื่อง

กรอบแนวคิดของโครงการวิจัย

แนวคิดทฤษฎีที่ใช้เป็นกรอบในการวิจัย ผู้วิจัยได้ศึกษา และทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน กระบวนการศึกษา หรือกระบวนการพัฒนาทางปัญญาตามหลักพุทธธรรม ได้แก่ ระบบการเรียนการสอนตามแนวพุทธวิธีคือ ปรโตโฆสะที่ดี (กัลยาณมิตร) และโยนิโสมนสิการ กระบวนการในการศึกษา (ไตรสิกขา) ความรู้ทางพุทธธรรมเกี่ยวกับสติและสมาธิ บุคลาธิษฐาน และทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของแบนดูรา (Bandura) ร่วมกับการศึกษาเรื่องจินตภาพ และการศึกษาของแมคเคลแลนด์ (McClelland) และคนอื่นๆ ในเรื่องการเพิ่มหรือพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์แนวทางสากล ซึ่งสรุปได้ว่าการศึกษิตตามแนวทฤษฎีจิตวิทยานั้น เป็นเรื่องที่เทียบเคียงหรือเป็นเรื่องใกล้เคียงกับการศึกษาตามหลักพุทธธรรม แต่จะเห็นได้ว่าไม่ว่าจะเป็นทฤษฎีของแบนดูรา หรือ แมคเคลแลนด์ก็ตาม หลักพุทธธรรม ก็ได้กล่าวไว้อย่างลึกซึ้ง ชัดเจน และครอบคลุม ผู้วิจัยจึงได้นำแนวคิดของ ป.อ.ปยุตโต มาดำเนินการโดยยึดไตรสิกขาเป็นหลัก แสดงในแผนภาพซึ่งเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

2. ผลการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล

งานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ตามแนวคิดของ ป.อ. ปยุตโต จำนวน 4 เรื่อง (ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547- ปี พ.ศ. 2557) โดย ดร.ภพรพร ยุทธธารณพิปัจ

ลำดับที่	ชื่อเรื่องงานวิจัย	แหล่งสนับสนุนงบประมาณ	ปีที่แล้วเสร็จ (พ.ศ.)	วิธีดำเนินการวิจัย				ผลการวิจัย
				วิจัย	กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	สถิติที่ใช้	
1	รูปแบบการพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ตามแนวคิดของ ป.อ. ปยุตโต	มหาวิทยาลัยสุโขทัย ธรรมภิบาล และจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นงานวิทยานิพนธ์ระดับคุณวุฒิ สาขาจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย)	2547	เป็นการวิจัยเชิงทดลองแบบ Pre-Post Experimental Design คือ การพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ตามแนวคิดของ ป.อ. ปยุตโต ด้วยวิธีการ (คือ สมมติ ปัญหา สะอาด สงบและสว่าง) โดยมีรายละเอียดในแต่ละกิจกรรมดังนี้ 1) ให้ผู้เรียนทดลองรักษาศีล 5 อย่างสมัครใจแล้วให้รายงาน 2) ให้ผู้เรียนเลือกกิจกรรมในชีวิตประจำวัน 3 อย่าง เช่น ทานข้าว	นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.2) โรงเรียนคิมกุกวิทยา จังหวัดจันทบุรี โดยมีข้อตกลงให้เป็นนักเรียนที่ค่อนข้างมีปัญหาด้านพฤติกรรม จำนวน 20 คน	แบ่งเป็น 2 ชนิด 1. เครื่องมือวัดความสำเร็จในการพัฒนา 1.1 แบบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ตามแนวคิดของ ป.อ. ปยุตโต 1.2 แบบสังเกตพฤติกรรมผู้เรียนจากผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย 1.3 การรายงานตนเองทั้งทางวาจาและลายลักษณ์อักษร 1.4 แบบสอบถามผู้ปกครอง 2. เครื่องมือที่ใช้ในการพัฒนา 2.1 คู่มือกิจกรรมการพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ตามแนวคิดของ ป.อ. ปยุตโต	1. ใช้สถิติพรรณนา X จำนวน SD และร้อยละ 2. ใช้ t-test dependent ในการทดสอบค่าความเปลี่ยนแปลง ระดับค่าคะแนนแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ตามแนวคิดของ ป.อ. ปยุตโต	1. ได้รูปแบบการพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ที่เหมาะสม คือ ไตรสิกขา (สะอาด) สมถิ(สงบ) และการพัฒนาปัญญา(สว่าง) โดยใช้วิธีการสอนที่มีความเป็นกลาง และสร้างห้องเรียนที่ปราศจากความกลัว 2. คะแนนเฉลี่ย แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ตามแนวคิดของ ป.อ. ปยุตโต ของกลุ่มทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 3. ผู้เรียนได้แสดงพฤติกรรมและรายงานตนเองอย่างชัดเจนว่าสามารถพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ได้ กล่าวคือ ผู้เรียนเพิ่มความตั้งใจ ความพยายาม ความเอาใจใส่ และการใช้สติปัญญา ใฝ่ตรงใฝ่เรียนอย่างเต็มที่ ความสามารถ เพื่อให้เกิดประโยชน์ เกิดคุณค่าตนเอง ผู้อื่น และสังคม

ลำดับที่	ชื่อเรื่องงานวิจัย	แหล่งสนับสนุนงบประมาณ	ปีที่แล้วเสร็จ (พ.ศ.)	วิธีดำเนินการวิจัย			
				วิธีวิจัย	กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	สถิติที่ใช้
	อาบนำ แปรงฟัน ดูหนังสือ ฟังข่าว ตั้งงาน เป็นต้น แล้วดำเนินการทุกกิจกรรมอย่างมีอิทธิบาท 4 คือ ฉันทะ มีใจรักในงานที่ทำและทำอย่างตั้งใจ วิริยะ ทำกิจกรรมด้วยความขยันหมั่นเพียร จิตตะ เอาใจใส่ในสิ่งที่ทำ และวิมังสาใช้สติปัญญาไตรตรองในงานที่ทำ			อาบนำ แปรงฟัน ดูหนังสือ ฟังข่าว ตั้งงาน เป็นต้น แล้วดำเนินการทุกกิจกรรมอย่างมีอิทธิบาท 4 คือ ฉันทะ มีใจรักในงานที่ทำและทำอย่างตั้งใจ วิริยะ ทำกิจกรรมด้วยความขยันหมั่นเพียร จิตตะ เอาใจใส่ในสิ่งที่ทำ และวิมังสาใช้สติปัญญาไตรตรองในงานที่ทำ	2.2 กิจกรรมตามหลักไตรสิกขา "ได้แก่ 1) การรักษาศีล 5 ด้วยความสมัครใจ 2) การเจริญสติและสมาธิหลักอิทธิบาท การเจริญสมณะสมาธิ การเจริญสมาธิแบบจินตภาพ และการเจริญสมาธิแบบหลวงพ่อเขียนโดยใช้มือและแขนคือนิ้ว 3) การพัฒนาปัญญาด้วยเกมส์/กิจกรรมต่างๆ เน้นความเป็นกัลยาณมิตรของผู้สอน และความจริงใจที่มีต่อผู้เรียน รวมทั้งการยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางเป็นหลักสำคัญในการพัฒนา	4. มีการเปลี่ยนแปลงตนเองที่ผู้เรียนบางคนรายงานอย่างชัดเจนทั้งลายลักษณ์อักษร และการรายงานหน้าชั้นเรียนอย่างน่าประทับใจ 4.1 ผู้เรียนคนหนึ่งขอการฆ่า ทำร้ายพรหมานสัตว์มาก และเห็นเป็นความสนุกสนาน ซึ่งหลังจากเข้ารับการพัฒนา เขาสรุปได้ด้วยตนเองว่า " การฆ่ายังคงสนุก ตื่นเต้น แต่การฆ่าสายใจกว่า" 4.2 ผู้เรียนอีกคนสรุปว่า " การเรียนการใช้ชีวิตที่ผ่านมของตนเองไม่มีความหมาย ใช้ชีวิตไปวันๆ ไม่รู้ว่าเรียนไปทำไม หรือทำกิจกรรมต่างๆ ไปทำไม หลังจากเข้ารับการพัฒนา เขารู้สึกว่าตัวเองเป็นคนมีค่า และรู้ว่าการตั้งใจทำกิจกรรม ตั้งใจเรียน ทำให้ชีวิตมีคุณค่า 4.3 ผู้เรียนหลายๆ คน เห็นคุณค่าในตนเองเพิ่มขึ้น และเห็นว่าการเจริญสมาธิตามหลักอิทธิบาท คือกิจกรรมที่เลือก 3 กิจกรรมที่ทำให้อย่างมีอิทธิบาท ได้ผลดีแก่ตนเองอย่างมากการได้รักษาศีลก็รู้สึกสบายใจ และที่สำคัญได้รับค่าชมเชยจากผู้ปกครองมากขึ้น ซึ่งบางคนไม่เคยได้รับคำชมเชยมาก่อนเลย	

ลำดับที่	ชื่อเรื่องงานวิจัย	แหล่งสนับสนุนงบประมาณ	ปีที่แล้วเสร็จ (พ.ศ.)	วิธีดำเนินการวิจัย				
				วิธีวิจัย	กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	สถิติที่ใช้	ผลการวิจัย
2	การพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ตามแนวคิดของป.อ. ปยุตโต	สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (สกว.)	2552	เป็นการวิจัยประยุกต์ โดยประยุกต์ใช้รูปแบบที่ได้แล้วจากการวิจัยเรื่อง 1 มาใช้ในการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน สภาวิชาชีพฯ สนับสนุนการสร้างศรัทธา ด้วยความเป็นกัลยาณมิตรและโยนิโสมนสิการ 3 1) คิดแบบเร่งคุณค่าธรรม 2) คิดแบบสืบสาเหตุปัจจัย และ 3) คิดแบบอยู่กับปัจจุบัน และทำให้เกิดกิจกรรมใหม่	เป็นนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย 3 โรงเรียน จัดใน 3 ลักษณะ คือ 1) จัดในลักษณะ day camp ต่อเนื่องเป็นเวลา 8 วันๆ ละ 5-6 ชั่วโมง รวม 42 ชั่วโมง	เครื่องมือที่ใช้มีทั้งแบบการปรับเปลี่ยนแปลงในรายละเอียดของกิจกรรม และการสร้างสรรบอร์ดในเรื่องของการป้องกันสาเหตุและการพัฒนาพลังอ่อนวัยอันควร	1. ใช้สถิติพรรณนา จำนวนร้อยละ, X, SD 2. ใช้เปรียบเทียบ t-test dependent และ t-test independent	ได้ผลเหมือนข้อ 2 และ 3 และสิ่งต่างกันคือลักษณะการจัดเป็น day camp หรือจัดสัปดาห์ละ 2 วัน 4 สัปดาห์ จัดดำเนินการ 2 สัปดาห์ วันละ 1-2 ชั่วโมง ทุกลักษณะการจัดให้ผลไม่แตกต่างกัน เนื่องจากรูปแบบการพัฒนาเป็นรูปแบบที่ตีพิมพ์รวมทั้งหมดที่ได้ก็ไม่ต่างจากเรื่อง 1 และมีความประทับใจ การเปลี่ยนแปลงตนเองของผู้เรียนเช่นกัน
				ชีวิตประจำวันอะไรก็ได้ 3 อย่าง เช่น แปร่งฟัน อาน้ำ ทานอาหาร เล่นกีฬา ฯลฯ แล้วทำอย่างมีอิทธิบาท 4 คือ ตั้งใจขยันหมั่นเพียร เอาใจใส่และใช้สติปัญญา ใฝ่รู้ใฝ่เรียน ร่วมกับ การเจริญสมาธิแบบจินตภาพ คือจินตนาการถึงความสำเร็จในระยะสั้น	3) จัดในช่วงเย็นหลังเลิกเรียน ประมาณ วันละ 2 ชั่วโมง ติดต่อกัน 4-6 ชั่วโมง	4.) การรายงานตนเองด้วยวาจา และถ่ายลักษณะกิจกรรมประกอบ การวาดภาพระบายสี	4.1 ผู้เรียนคนหนึ่ง และมีแฟนเข้ามา เข้ารับการพัฒนาร่วมกัน ท้อถอย ล้อกันในห้องเรียน และเลิกกับแฟน ขณะอยู่ระหว่างการพัฒนา ด้วยความสมัครใจทั้งสองฝ่าย เริ่มมีการเปลี่ยนแปลงตนเองทุกอย่าง ของการพัฒนา หลังจากจบการพัฒนา ผู้วิจัยติดตามต่อปรากฏว่าเด็กผู้หญิงตั้งใจเรียนมากขึ้นจากเดิมที่เคยได้เกรดเฉลี่ย 1 กว่า กลายเป็นได้เกรดเฉลี่ย 3 กว่า และสอบเข้ามหาวิทยาลัยได้ ตั้งใจเรียนจนจบปริญญาตรี และกำลังศึกษาต่อปริญญาโท	

ลำดับที่	ชื่อเรื่องงานวิจัย	แหล่งสนับสนุนงบประมาณ	ปีที่แล้วเสร็จ (พ.ศ.)	วิธีดำเนินการวิจัย			
				วิธีวิจัย	กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	สถิติที่ใช้
				และระยะยาวของตนเอง - ให้ผู้เรียนร่วมกิจกรรมพัฒนาปัญญาต่างกั สนุภสถานและมีสาระ เช่น กิจกรรมจัดบอร์ด ร้องเพลงเพื่อชีวิต ระดมสมอง มองปัญหาวิจัยรุ่นและหาทางแก้ไขเอาใน ทุกกิจกรรมผู้เรียน จะต้องลงมือทำด้วยตนเอง และรายงานผลด้วยตนเองทั้ง วาจาและลายลักษณ์ อักษรที่สำคัญผู้สอนมีความเป็น กัลยาณมิตรตลอด ระยะของการพัฒนา รวมทั้งสร้างบรรยากาศ ประชาธิปไตยตลอด ระยะเวลาด้วย	กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	สถิติที่ใช้
							ผลการศึกษา 4.2 ผู้เรียนชายคนหนึ่งมีลักษณะคล้ายเป็นเด็กออทิสติก สามารถเข้าสังคมได้มากขึ้นและตั้งเป้าหมายในชีวิตเป็นสอบเข้ามหาวิทยาลัยได้ในเรื่องที่ต้องการเรียน 4.3 ผู้เรียนส่วนมากเห็นคุณค่าในตนเองเพิ่มมากขึ้น รู้จัดการตั้งเป้าหมายในชีวิตทั้งระยะสั้นและระยะยาว และประสบความสำเร็จพอสมควรกับเป้าหมายของตนเอง

ลำดับที่	ชื่อเรื่องงานวิจัย	แหล่งสนับสนุนงบประมาณ	ปีที่แล้วเสร็จ (พ.ศ.)	วิธีดำเนินการวิจัย				
				วิธีวิจัย	กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	สถิติที่ใช้	ผลการวิจัย
3	การพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ตามแนวคิดของ ป.อ. ปยุตโต	งบประมาณแผ่นดิน มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช	2554	เป็นการวิจัยเชิงประยุกต์โดยใช้รูปแบบเดิมจากการวิจัยเรื่องที่ 1 คือการพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ตามแนวคิดของ ป.อ. ปยุตโตด้วยวิธีการแบบทฤษฎีการเรียนรู้ (คัลเลอร์) สอนด้วยสื่อวีดิทัศน์	กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย จำนวน 4 กลุ่มละ 23-25 คน รวม 98 คน ของโรงเรียนประถมศึกษาร้อยเอ็ด ในจังหวัดนนทบุรี 2 โรงเรียนคือ 1) โรงเรียนบ้านคลองม่วง ตำบลไทรน้อย อำเภอลำไทรน้อย และ 2) โรงเรียนวัดลำไทร ตำบลลำไทร อำเภอลำไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี	เครื่องมือที่ใช้มี 5 แบบคือ 1) คู่มือการพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ซึ่งปรับปรุงให้สอดคล้องกับบริบทของผู้เรียน เช่น - ให้มีการรายงานด้วยลายลักษณ์อักษรน้อยลง ให้วาดรูปภาพพระบายวิและให้รายงานด้วยวาจากมากขึ้น - เพิ่มเติมการสนทนาแบบหลวงพ่อกวนซึ่งใช้มือและแขนประกอบ สอดคล้องกับผู้เรียนมากกว่าสมมติ ทำให้อึดใจผู้เรียนจดจำอยู่กับมือและแขนที่ต้องทำท่าทาง	สถิติที่ใช้ในการวัดข้อมูล เช่น ปริมาณคือจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t-test dependent และ t-test independent	ผลการวิจัย 1) ผลการวิจัยด้วยวิธีการวิเคราะห์เชิงปริมาณพบว่า - ผู้เรียนที่เข้ารับการพัฒนาทั้ง 2 โรงเรียน และ 2 ช่วงชั้น มีคะแนนแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ตามแนวความคิดของ ป.อ. ปยุตโต หลังการพัฒนาสูงกว่าก่อนการพัฒนาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 - ผู้เรียนที่เข้ารับการพัฒนาทั้ง 2 โรงเรียน และ 2 ช่วงชั้น มีคะแนนแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ตามแนวความคิดของ ป.อ. ปยุตโต ทั้งก่อนและหลังการพัฒนาไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 2) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณลักษณะ (คุณภาพ) - ผู้เรียนที่เข้ารับการพัฒนา มีความรู้ ทักษะในการรักษาศิลปะ 5 การเจริญสมาธิตามหลักอิทธิบาท และการพัฒนาปัญญาด้วยการสร้างสมาธิและโยนิโสมนสิการ โดยรายงานด้วยตนเองทั้งวาจาและลายลักษณ์อักษร การวาดภาพประกอบ - ผู้เรียนที่เข้ารับการพัฒนา มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เพิ่มขึ้น โดยมีพฤติกรรมที่สังเกตเห็นได้ชัดเจนคือ ผู้เรียนมีความตั้งใจมากขึ้น มีความพยายาม เอาใจใส่ และใช้สติปัญญาไตร่ตรอง รวมทั้งคำนึงถึงสิ่งที่เกิดต่อตนเอง ผู้อื่นและสังคม เห็นได้ในเชิงประจักษ์ อันโดย ผู้ปกครอง ผู้วิจัย และผู้ช่วยวิจัย ได้เห็นความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นเป็นรูปธรรมชัดเจน

ลำดับที่	ชื่อเรื่องงานวิจัย	แหล่งสนับสนุนงบประมาณ	ปีที่แล้วเสร็จ (พ.ศ.)	วิธีดำเนินการวิจัย				
				วิธีวิจัย	กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	สถิติที่ใช้	ผลการวิจัย
4	การพัฒนาแรงจูงใจให้สัมฤทธิ์ตามแนวคิดของ ป.อ. ปยุตโตของ ป.อ. ปยุตโตของ นักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี	งบประมาณเงินรายได้ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี	2557	การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ผู้เรียนที่เข้ารับการพัฒนาที่มีแรงจูงใจได้สัมฤทธิ์ตามแนวคิดของ ป.อ. ปยุตโต สูงขึ้นกว่าก่อนเข้ารับการพัฒนาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.00	นักศึกษาระดับอุดมศึกษาภาค การศึกษาที่ 2 ปี การศึกษา 2555 ในวิชา พื้นฐาน ได้แก่ วิชา จิตวิทยาทั่วไป 3 กลุ่ม จำนวน 68 คน วิชา การพัฒนาบุคลิกภาพ 2 กลุ่ม จำนวน 35 คน วิชา หลักและวิธีวิจัย 1 กลุ่ม จำนวน 22 คน และรวมภาคเรียนที่ 3/2555 จิตวิทยาทั่วไป 1 กลุ่ม จำนวน 19 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 144 คน จำนวนคนที่ตอบตัวอย่าง ได้ 106 คน เก็บผล 10% ได้กลุ่มตัวอย่าง ทั้งสิ้น 120 คน	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เหมือนกับการวิจัยในครั้งที่ 3 แต่แตกต่างกันในเรื่องกิจกรรม เช่น ที่เสริมเข้ามาแตกต่างจากการวิจัย 3 ครั้ง ที่ผ่านมา ได้แก่ 1) เทคนิคการฝึกสมอง 2) การจัดทำแผนที่ความคิด 3) การจัดทำแผนที่ความคิดในงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย 4) เขียนรายงานประโยชน์ที่ได้จากการเรียนในแต่ละวิชา 5) ประโยชน์ที่ได้รับจากการทำรายงานเรื่อง การประยุกต์ใช้แนวคิด เศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิต 6) การเขียนความคิดเห็นในภาค ความคาดหวังในภาค และระเบียบวิธีวิจัย และระเบียบวิธีวิจัยที่มีผู้เรียนเป็น	ใช้สถิติจำนวน ร้อย ละ ค่าเฉลี่ย ส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t-test independent	1) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ - ผู้เรียนที่เข้ารับการพัฒนาที่มีแรงจูงใจได้สัมฤทธิ์ตามแนวคิดของ ป.อ. ปยุตโต สูงขึ้นกว่าก่อนเข้ารับการพัฒนาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.00 2) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ - ผู้วิจัยทำการประเมินและวิเคราะห์ผลการรายงานด้วยตนเองของนักศึกษาทั้งด้วยวาจาและลายลักษณ์อักษร สามารถสรุปได้ดังนี้ - ผู้เรียนที่เข้ารับการพัฒนาที่มีระดับความรู้ ความเข้าใจ และทักษะที่ดีในเรื่องการรักษาศีล การเจริญสติและสมาธิ รวมทั้งการพัฒนาปัญญา รวมทั้งปรากฏไม่แพ้สมมุติของผู้เรียน ผู้เรียนส่วนมากมีทักษะในการตั้งใจเรียนมากขึ้น ขยันหมั่นเพียร เอาใจใส่ในการเรียน และใช้สติไตรตรองมากขึ้นจากภาคฝึกสมาธิทั้ง 4 แบบ (เอพิธิบาท จินตภาพ หลวงพ่อเทียบ และสมณะ) ได้ จากผลงานที่ส่ง - ผู้เรียนมีพฤติกรรม ซึ่งสังเกตเห็นอย่างชัดเจนถึงความเปลี่ยนแปลงว่ามีความตั้งใจในการเรียน และการทำงาน ผู้เรียนมีความเอาใจใส่ พากเพียรพยายาม รวมถึงใช้สติปัญญาในการไตรตรอง กิจกรรมทั้งในและนอกห้องเรียนเพิ่มมากขึ้น มีความเอื้อเฟื้อต่อแม่ มองโลกในแง่ดีขึ้น ที่สำคัญที่สุดคือมองเห็นคุณค่าในตนเองมากขึ้น

ลำดับที่	ชื่อเรื่องงานวิจัย	แหล่งสนับสนุนงบประมาณ	ปีที่แล้วเสร็จ (พ.ศ.)	วิธีดำเนินการวิจัย				
				วิธีวิจัย	กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	สถิติที่ใช้	ผลการวิจัย
				ผู้สนใจสามารถนำไปปรับใช้ได้		ห้องเรียนที่ปราศจากศูนย์กลาง รวมทั้งสร้างความกลัว ได้เลิกบางกิจกรรมที่ไม่เหมาะสมกับวัยนี้ เช่น 1) การละลายพฤติกรรม 2) การเล่นเกมสติกตาส์เล็ก 3) การกำหนดเป้าหมาย เนื่องจากเป็นพฤติกรรมที่เหมาะสมกับวัยเด็กและวัยรุ่นมากกว่าวัยผู้ใหญ่ตอนต้น (ผู้เรียนที่เป็นนักศึกษา)		ผู้วิจัยปรับปรุงคู่มือให้สอดคล้องกับวัยของผู้เรียน โดยเสริมกิจกรรมต่างๆ เข้าไป กิจกรรมที่เสริมและบางกิจกรรมที่ตัดออก ดูรายละเอียดในช่องเครื่องมือ

3. ผลการสังเคราะห์งานวิจัย

งานวิจัยการเรียนการสอน เรื่อง การพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ตามแนวคิดของ ป.อ.ปยุตโต จำนวน 4 เรื่อง โดยนักวิจัย คือ ดร.ภทรพร ยุทธาภรณ์พินิจ และคณะสามารถสรุปการสังเคราะห์โดยสังเขปได้ดังนี้

3.1 รูปแบบที่ใช้ในการพัฒนาแรงจูงใจ ทุกเรื่องใช้กระบวนการไตรสิกขา (ศีล สมาธิ ปัญญา-สะอาด สงบสว่าง) เน้นวิธีการสอนด้วยการสร้างศรัทธา ใช้ความเป็นกัลยาณมิตรตลอดเวลา และฝึกโยนิโสมนสิการ คือการฝึกการคิด 3 แบบ 1) แบบเร้าธรรม 2) แบบสืบสาเหตุปัจจัย และ 3) แบบอยู่กับปัจจุบัน รูปแบบนี้เหมาะกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม และสอดคล้องกับบริบทของสังคมไทยสามารถใช้ได้ผลดีเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะในการพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ตามแนวคิดของ ป.อ.ปยุตโต

3.2 ระยะเวลาที่ใช้ไปในการพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ตามแนวคิดของ ป.อ.ปยุตโต ส่วนมากอยู่ระหว่าง 15-42 ชั่วโมง ผู้เรียนในส่วนที่เป็นเยาวชนที่อายุน้อยจะใช้เวลาในการพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ตามแนวคิดของ ป.อ.ปยุตโต นานกว่าผู้เรียนในระดับอุดมศึกษา

3.3 ช่วงเวลาในการพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ตามแนวคิดของ ป.อ.ปยุตโต ไม่มีความแตกต่างในเรื่องความสำเร็จของการพัฒนา ไม่ว่าจะจัดในเวลาใด ได้แก่ 1) จัดเป็น day camp ต่อเนื่องกัน 6-8 วัน ๆ ละ 6 ชั่วโมง 2) จัดหลังเลิกเรียน 1-2 ชั่วโมง/วัน สัปดาห์ละ 3 วัน ติดต่อกันประมาณ 5-6 สัปดาห์ 3) จัดเฉพาะเสาร์-อาทิตย์ สัปดาห์ละ 2 วัน 3-4 สัปดาห์ 4) จัดแทรกในชั่วโมงเรียนวิชาต่าง ๆ ประมาณครั้งละ 1-2 ชั่วโมง ซึ่งผลการวิจัยพบว่าไม่มีความแตกต่างกัน ทุกช่วงเวลาที่ทำเนิการนั้น ทุกเรื่อง ผู้เรียนสามารถพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ตามแนวคิดของ ป.อ.ปยุตโต ได้ทั้งสิ้น

3.4 กิจกรรมในกระบวนการไตรสิกขา

3.4.1 การรักษาศีล 5 ให้ผู้เรียนทุกระดับชั้นรักษาศีลอย่างสมัครใจ ผู้สอนอธิบายความหมายของศีลให้ชัดเจน เป็นการท้าทายผู้เรียนให้ทดลองรักษาศีล ว่าคนอย่างเราจะทำได้แค่ไหน ผลการวิจัยพบว่า ผู้เรียนทุกระดับมีความตั้งใจ และมีวินัยในการรักษาศีล และทุกคนรายงานตามความเป็นจริง มีจำนวนไม่น้อยที่รายงานว่าตนเองรักษาศีลข้อใดไม่ได้ เพราะเหตุใด ทุกคนซื่อสัตย์และรายงานตามความเป็นจริง แต่ในช่วงทำการพัฒนา ผู้เรียนร้อยละประมาณ 80 สามารถรักษาศีลได้ครบทุกข้อ

3.4.2 การเจริญสติและสมาธิ ดำเนินการใน 4 รูปแบบ ได้แก่ 1) การเจริญสติและสมาธิตามหลักอิทธิบาท ให้ผู้เรียนเลือกกิจกรรมในชีวิตประจำวัน 3 อย่าง เช่น แปรงฟัน อาบน้ำ ออกกำลังกาย เรียน ทำการบ้าน เป็นต้น แล้วทำอย่างมีอิทธิบาท 4 คือ มีใจรักในงานที่ทำ(ฉันทะ) มีความเพียรพยายาม(วิริยะ) เอาใจใส่(จิตตะ) และใช้สติปัญญาไตร่ตรองในการทำ(วิมังสา) 2) การเจริญสมาธิแบบสมถะสมาธิ ทำในเวลาก่อนเริ่มเรียนประมาณ 10-12 นาที เพื่อให้สงบก่อนการพัฒนาจะประสบผลสำเร็จ 3) การเจริญสมาธิแบบจินตภาพ ให้ผู้เรียนจินตนาการถึงความสำเร็จของตนเองเป็นระยะ ๆ ทั้งระยะสั้นและระยะยาว เพื่อให้เกิดกำลังใจ และจินตนาการไปถึงสถานที่ที่ตนชอบออกไปในที่ที่มีอากาศดี สงบและสวยงาม เพื่อให้เกิดความผ่อนคลาย และ 4) สมาธิแบบใช้มือและแขน เรียกว่าสมาธิแบบหลวงพ่อเทียน จิตของผู้เรียนจะจดจ่ออยู่ที่มือ ทุกกลุ่มจะทำสมาธิทุกแบบข้างต้น แต่แบบที่ 4 จะได้ผลมากกับผู้เรียนในระดับวัยเด็ก แบบสมถะสมาธิใช้ไม่ค่อยได้ผลกับผู้เรียนวัยเด็ก รวมทั้งวัยอื่นๆด้วย

3.4.3 กิจกรรมในการพัฒนาปัญญา มีการปรับเปลี่ยนตามความเหมาะสมกับช่วงวัยของผู้เข้ารับการพัฒนา โดยผู้เรียนที่อยู่ในวัยเด็กตอนกลาง และวัยรุ่น ใช้กิจกรรมที่ต้องใช้พลัง การรายงานด้วยวาจาและการวาดภาพพระบายสีเป็นหลัก ต่างจากวัยผู้ใหญ่ตอนต้น เน้นกิจกรรมระดมสมอง แลกเปลี่ยนเรียนรู้ การรายงานด้วยวาจาและลายลักษณ์อักษรเป็นหลัก

3.5 ผลการวิจัย ทั้ง 4 เรื่อง พบว่า 1) ผู้เรียนที่เข้ารับพัฒนามีคะแนนแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ตามแนวคิดของ ป.อ.ปยุตโต หลังการพัฒนาสูงกว่าก่อนการพัฒนาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 2) จากการสังเกตของผู้วิจัยและ

ผู้เรียนสามารถรายงานตนเองได้ว่า มีการเปลี่ยนแปลง กล่าวคือ มีใจรักในงานที่ทำมากขึ้น มีความพากเพียรพยายาม และเอาใจใส่ต่องาน/กิจกรรมที่ทำมากขึ้น และใช้สติปัญญาไตร่ตรองในงาน/กิจกรรมที่ทำมากขึ้น และผู้เรียนรายงานด้วยงาน/กิจกรรมที่ทำ ได้รับคำชมเชยจากผู้ปกครอง เพื่อน และญาติมากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1. การสร้างศรัทธาด้วยความเป็นกัลยาณมิตร เป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดในการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมในทุกด้าน ให้ผู้เรียน ไม่เฉพาะการพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ตามแนวคิดของ ป.อ.ปยุตโต เท่านั้น เพราะจากการวิจัยนี้พบว่า คุณธรรม จริยธรรมหลายๆด้านได้ถูกพัฒนาไปพร้อม ๆ กันด้วย เช่น ความมีวินัยในตนเอง ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ การตรงต่อเวลาแต่ทั้งนี้หลักการที่สำคัญที่สุดก็คือ ผู้สอนจะต้องเป็นกัลยาณมิตรกับผู้เรียน ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และพยายามสร้างห้องเรียนที่ปราศจากความกลัว ด้วยการพูดคุยเป็นกันเอง ให้อิสระตามความคิดกับผู้เรียน ยิ้มแย้มแจ่มใส กระตุ้นผู้เรียนให้มีความสนใจใฝ่สัมฤทธิ์ ในทุกโอกาสและต้องให้ความสนใจ ดูแลผู้เรียนอย่างเท่าเทียมและสม่ำเสมอ

2. ผู้สอนต้องพยายามกระตุ้น ส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าในตนเองก่อนเป็นอันดับแรกของการพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เพราะการที่ผู้เรียนเห็นคุณค่าในตนเองจะก่อให้เกิดกำลังใจ และความพยายามที่จะทำทุกอย่างให้เกิดผลสัมฤทธิ์

3. การสอดแทรกกิจกรรมในการเรียนการสอนตามรายวิชาต่าง ๆ จะต้องสอดแทรกทุกโอกาสและเลือกให้เหมาะสมกับบทเรียน ผู้วิจัยค่อนข้างมั่นใจว่าสามารถนำไปปรับใช้ได้กับทุกรายวิชา แต่อาจจะต้องมีเทคนิคในการให้เป็นคะแนนเก็บ เช่น ให้งานเป็นลายลักษณ์อักษรการรักษาศีล การเจริญสติสมาธิ เทคนิคการฝึกสมองไปรท์ แล้วนำมาใส่รวมเป็นแฟ้มสะสมผลงานส่งก่อนสอบ อาจจะทำให้ 20 คะแนนแล้วแต่ความเหมาะสมของแต่ละวิชา

4. ผู้สอนที่จะนำไปปรับใช้ในห้องเรียน จะต้องตามทำความเข้าใจกับไตรสิกขา รวมทั้งกิจกรรมต่าง ๆ เช่น เทคนิคการฝึกสมองไปรท์ การทำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน การฝึกสมาธิแบบต่าง ๆ เป็นต้น จนสามารถนำไปปรับใช้ได้จริง

5. ควรมีการติดตามผลผู้ที่เข้ารับการพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ตามแนวคิดของ ป.อ.ปยุตโต จนจบการศึกษา เข้าทำงาน และควรติดตามในลักษณะการให้กำลังใจ ชี้แนะแนวทาง และรับฟังเรื่องราวของผู้เข้ารับการพัฒนา เป็นการเสริมแรงทางบวกอย่างต่อเนื่องเพื่อให้มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ตามแนวคิดของ ป.อ.ปยุตโต อย่างยั่งยืน

6. ควรทำการวิจัยเพื่อพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ตามแนวคิดของ ป.อ.ปยุตโต ให้ครบช่วงอายุ และระดับการศึกษาของผู้เรียน เนื่องจากผู้วิจัยได้ทำการวิจัยระดับประถมศึกษาทั้ง 2 ช่วงชั้น มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลายและระดับอุดมศึกษาแล้ว และได้ผลเป็นที่น่าพอใจ ขณะนี้เหลือเพียงระดับอนุบาลเท่านั้นที่ยังมิได้ดำเนินการ จึงควรวิจัยกับผู้เรียนระดับอนุบาลด้วยซึ่งผู้วิจัยคาดว่า การปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมอาจจะยั่งยืนหากปลูกฝังตั้งแต่วัยอนุบาล

4. บทสรุป

สาระสำคัญของวิจัยทั้ง 4 ครั้ง เพื่อพิจารณาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ตามแนวคิดของ ป.อ.ปยุตโต ซึ่งสอดคล้องกับบริบทของสังคมไทยมากกว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ตามแนวคิดสากล (ตะวันตก) โดยใช้ไตรสิกขาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาปรากฏว่าได้ผลดี ผู้เข้ารับการพัฒนา มีความตั้งใจความพยายาม ตามเอาใจใส่และใช้สติปัญญาไตร่ตรอง ในการทำงาน/กิจกรรมเพิ่มมากขึ้น และทำงาน/กิจกรรมทุกอย่างอย่างเต็มที่ตามศักยภาพ และมุ่งมั่นในงาน/กิจกรรมนั้นเป็นประโยชน์เกื้อกูลต่อตนเอง ผู้อื่น และสังคม ซึ่งเป็นการสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีให้แก่เยาวชนของชาติ

5. กิตติกรรมประกาศ

คณะผู้วิจัยขอขอบคุณสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช และสถาบันวิจัยและพัฒนามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก ที่ให้ทุนสนับสนุนวิจัยทั้ง 4 เรื่อง ขอขอบคุณ คุณโสภณ สุภาพงษ์ ท่าน ป.อ. ปยุตโต (พระพรหมคุณาภรณ์) ศาตราจารย์สุมน อมรวิวัฒน์ รองศาสตราจารย์บัญญัติ ปุญญาปลวงค์ และคุณณฤมล กิววารา ที่เป็นตัวแบบผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ตามแนวคิดของ ป.อ. ปยุตโต เป็นแบบอย่างการดำเนินชีวิตที่งดงาม มีคุณธรรม จริยธรรม เป็นตัวแบบที่ดีของสังคมไทย ซึ่งบางท่านก็เป็นผู้มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักทั่วไป บางท่านก็เป็นบุคคลทั่วไปในสังคม และขอบคุณกลุ่มตัวอย่างทุกท่าน รวมทั้งคณาจารย์คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการสัมภาษณ์ และให้ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้

6. เอกสารอ้างอิง

- เอก ธนะสิริ. 2538. **สมาธิกับคุณภาพชีวิต**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์สายน้ำ.
- ดิช นัท ฮันท์. 2544. **วิถีแห่งบัวบาน บทภาวนาเพื่อการบำบัดและการเปลี่ยนแปลง**, แปลโดย สุภาพร พงศ์พฤกษ์. (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์สยาม).
- ทศพร ประเสริฐสุข. 2525. **การสร้างโมเดลการสอนแบบกระบวนการกลุ่มเพื่อพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สำหรับเด็กด้อยสัมฤทธิ์**. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต ภาควิชาจิตวิทยา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พระธรรมปิฎก. 2538. **พุทธธรรม**. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มูลนิธิพุทธธรรม.
- เพ็ญพิไล ฤทธาภรณ์. 2550. **พัฒนาการมนุษย์**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : บริษัทธรรมดาเพรส จำกัด.
- ภทรพร ยุทธาภรณ์พินิจ. 2547. **รูปแบบการพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ตามแนวคิดของ ป.อ.ปยุตโต**. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ภทรพร ยุทธาภรณ์พินิจ. 2552. **การพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ตามแนวคิดของ ป.อ.ปยุตโต**. รายงานการวิจัย. เอกสารอัดสำเนา.
- ภทรพร ยุทธาภรณ์พินิจ. 2554. **การพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ตามแนวคิดของ ป.อ.ปยุตโต กรณีศึกษานักเรียนชั้นประถมศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดนนทบุรี**. รายงานการวิจัย. เอกสารอัดสำเนา.
- สุมน อมรวิวัฒน์. 2528. **การสอนโดยการสร้างศรัทธาและโยนิโสมนสิการ**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ไตรธรรมสาร.
- สุรางค์ ไคว์ตระกูล. 2541. **จิตวิทยาการศึกษา**. ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Klein, Stephen B. 1982. **Motivation Biosocial Approaches**. New York : McGraw – HillBook Company.
- McClelland, David C. and Winter. 1969. **Motivating Economic Achievement**. New York : Free Press.